

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Diplomová práce

Analýza výdajů ve vybraném regionu

Vypracoval: Bc. David Strnad
Vedoucí práce: doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.

České Budějovice 2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza výdajů ve vybraném regionu“ vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 15. dubna 2016

.....

Bc. David Strnad

Poděkování

Tímto bych rád vyjádřil své poděkování paní doc. Ing. Evě Cudlínové, CSc. za poskytnuté cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Dále děkuji i RNDr. Zuzaně Guthové, CSc. z MAS Sdružení Růže za poskytnuté cenné informace a konzultace nápomocné při vypracování diplomové práce. Děkuji rovněž všem, kteří mi byli při vypracování této diplomové práce jakýmkoli způsobem nápomocni.

Obsah

1	Úvod	6
2	Literární rešerše	8
2.1	Regionální rozvoj a regionální politika	8
2.1.1	Regionální rozvoj.....	8
2.1.2	Regionální politika.....	9
2.2	Regiony – jejich typologie a význam	13
2.2.1	Význam regionů	15
2.3	Strategie a programování regionálního rozvoje	16
2.3.1	Strategické řízení regionu	16
2.4	Regionální rozvoj a regionální politika v ČR	21
2.4.1	Východisko pro koncepci regionálního rozvoje	21
2.4.2	Hlavní regionální socioekonomické disparity.....	23
3	Metodika a cíl práce	26
4	Analytická část	29
4.1	MAS Sdružení Růže	29
4.2	Analýza výdajů.....	31
4.3	Výdaje u obcí.....	36
4.3.1	Trhové Sviny	36
4.3.2	Borovany	39
4.3.3	Nové Hrady.....	41
4.3.4	Ledenice	43
4.3.5	Horní Stropnice	45
4.4	Modifikovaný výpočet lokálního multiplikátoru	48
4.5	Doporučení.....	53
5	Závěr	54
6	Summary	55
7	Seznam použitých zdrojů	56
8	Seznam obrázků tabulek a grafů	58

1 Úvod

V současné době se regionální rozvoj stal velice často používaným pojmem, který nás obklopuje ze všech stran. Ačkoliv je zakotven v zákoně, patří stále ještě mezi relativně mladé a méně rozvinuté disciplíny, a snahy o rozvojové aktivity nejsou v naší společnosti zatím dostatečně zakořeněné.

Cílem teoretické části diplomové práce je seznámit se s významem regionální rozvoj a se základními pojmy, které jsou nutné pro další výklad problematiky regionálního rozvoje a regionální politiky. Tato regionální politika by měla být připravována a naplňována systematicky a dodržovat zásady udržitelného rozvoje. Hlavními subjekty angažovanými v této politice by měly být samotné územně samosprávné celky, které nejlépe poznají, co konkrétní region potřebuje.

Z jakého důvodu bychom se měli místní ekonomikou zabývat? Pomůže nám řešit problémy, s nimiž se naše společnost potýká. Trápí nás problémy sociální, jako je nezaměstnanost a růst sociálních nerovností. Občany řady obcí znevýhodňuje špatná dostupnost obchodů a služeb, včetně vzdělávání a zdravotnictví. V důsledku centralizace máme jen omezenou možnost rozhodovat o své obci či komunitě. Na ekonomické rovině se potýkáme s rozdílnými úrovněmi regionů, hospodářské výsledky jsou negativně ovlivněny světovou ekonomickou krizí, podnikání stále ztěžuje řada bariér. Jsme závislí na dodávkách energií ze vzdálených regionů či zemí a finančně závislí na světových cenách plynu a ropy. Otázkou je také zachování produkčního potenciálu krajiny, související s potravinovou bezpečností. Pociťujeme řadu ekologických problémů. Průmyslové hospodaření a doprava surovin a výrobků na velké vzdálenosti znečišťují ovzduší, vodu a půdu. Znečištění a nekvalitní potraviny přinášejí zdravotní problémy. Potýkáme se s velkým množstvím odpadů a odpadních vod. Eroze a degradace půdy velmi znesnadňují zemědělské hospodaření. Řada praktických zkušeností ukazuje, že výše zmíněné problémy můžeme začít rozplétat podporou místní ekonomiky.

Měli bychom usilovat o prosperující region, který bude vytvářet pracovní místa a podporovat podnikání svých obyvatel. Dále mít prostředky na svůj rozvoj a na budování infrastruktury a dopřávat svým obyvatelům ověřitelnou kvalitu se známým původem a tradicí. Také by měl být region méně závislý na světových cenách energií a surovin. Region by měl podporovat zachování tradic i přírody, být ekonomicky stabilní, poskytující sociální jistoty a schopný přizpůsobovat se globálním změnám.

Hlavním cílem je analýza výdajů v regionu Místní akční skupiny Sdružení Růže, ve kterém budou navrženy možnosti dalšího rozvoje ve prospěch místní ekonomiky. Půjde nejen o analýzu investičních výdajů MAS Sdružení Růže podpořených dotacemi z Evropské Unie, ale také o analýzu investičních výdajů obcí v regionu. Dotace nabízejí jedinečnou příležitost získat nějaké peníze navíc a třeba tak zainvestovat činnosti, na které jinak nestačí rozpočet. Správně mířená dotace dokáže zvýšit v regionu konkurenceschopnost.

2 Literární rešerše

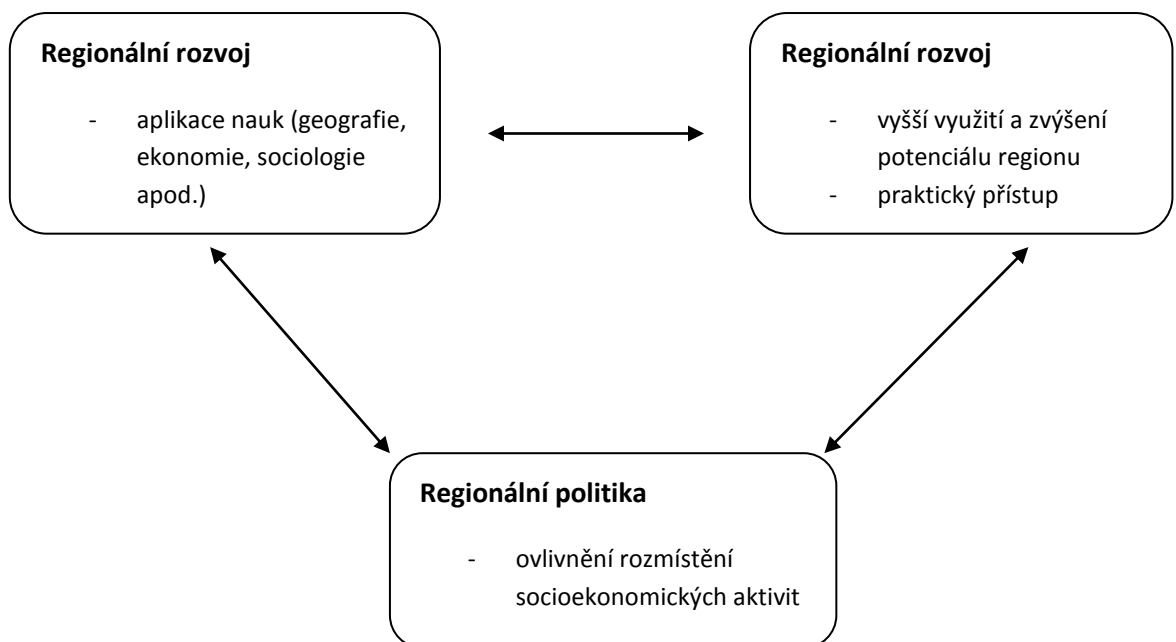
2.1 Regionální rozvoj a regionální politika

2.1.1 Regionální rozvoj

Dle praktického chápání je regionálním rozvojem myšleno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru v důsledku socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto zvyšování a vyšší využití se projevuje v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, dobrém stavu životního prostředí, životní úrovni obyvatel apod. Potenciál jednotlivých regionů můžeme hodnotit pomocí ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, průměrné mzdy, vzdělanosti obyvatel, míry nezaměstnanosti, kvality a dostupnosti infrastruktury apod.

Akademický přístup chápe regionální rozvoj jinak. Vysvětluje jej jako aplikaci nauk, zejména ekonomie, geografie a sociologie, řešících jevy, procesy, vztahy systematicky vymezeného prostoru, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v daném regionu. Akademickou sférou je toto chápání regionálního rozvoje nazýváno regionalistikou. (Damborský, 2008)

Obrázek 1: Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politika

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedených dvou přístupů regionálního rozvoje, i schematicky znázorněných, je zřejmý charakter rozdílu dvojího pojetí regionálního rozvoje. Tato pojetí a jejich reálné aktivity jsou na sobě do značné míry závislé, ale také do určité míry nezávislé, a to zejména v krátkém a středně dlouhém období.

Pro praktické pojetí regionálního rozvoje jsou využity poznatky z akademického přístupu. Jedná se zejména o charakteristiku regionů, jejich rozvojový potenciál, nedostatky v rozvoji. Následné hledání nástrojů regionální politiky vede k lepšímu regionálnímu rozložení socioekonomických aktivit za účelem vyššího využití a zvýšení potenciálu regionů. (Kolektiv autorů, 2004)

2.1.2 Regionální politika

Regionální problémy byly odjakživa vnímány obyvatelstvem, odborníky i vládami. Regionální problémy jsou způsobovány celou řadou ekonomických i neekonomických faktorů. Mezi hlavní faktory uváděné v ekonomické teorii patří relativně nízká mobilita pracovní síly a kapitálu, a mezi geografické faktory zejména odlehlost a nedostatečné přírodní zdroje. Dalším významným faktorem je například nevyhovující struktura regionu. (Wokoun, 2002)

Mezi sekundární faktory, které přispívají k nerovnoměrnému regionálnímu rozvoji, můžeme zmínit například vnější ekonomiku (technická, finanční a infrastrukturální), demografickou situaci (nižší úroveň vzdělanosti), rigiditu nákladů a cen. (Vanhove, 1999)

Koncentrace regionálních problémů může vést v určitých územích ke vniku regionů s vysokou nezaměstnaností či jinými sociálními problémy, s nízkou hospodářskou výkonností anebo špatnou kvalitou životního prostředí. Velikosti nerovností mezi jednotlivci i skupinami obyvatel je vládami omezována souborem politik, včetně daňového systému, sociálního zabezpečení apod. Jednou z forem, kterou se vlády pokouší o snížení diferencí na regionální úrovni, je regionální politika. Regionální politika představuje konkrétní projev úsilí společnosti o snížení či změnu velikosti regionálních rozdílů. Je jí raději nutno chápat jako součást souboru ekonomických a sociálních politik, pomocí nichž se státy snaží dosáhnout svých cílů, jako jsou

ekonomický růst, udržitelný rozvoj, kvalitní životní prostředí, sociální a politická politika apod.

Celkový hospodářský rozvoj státu, včetně vyvolání sociálních nepokojů až politických konfliktů, mohou značně ovlivňovat značné diference v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. Proto se v mnoha zemích začala vyskytovat a uplatňovat regionální politika, jejímž cílem bylo vytvořit předpoklady pro zmírnění nebo až odstranění velkých rozdílů v rozvoji regionů v rámci státu a současně přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti regionů či celé národní ekonomiky. (Wokoun, 2002)

Původ regionální politiky lze hledat ve 30. letech 20. stol. v Anglii v souvislosti s ekonomickou krizí. Po 2. světové válce (na konci 40. let) se rozšířila do Francie a Itálie, v průběhu 50. a 60. let do Německa a dalších států Západní Evropy. Po roce 1989 byla v Československu resp. České republice, věnována regionální politice jen malá pozornost, jelikož politické špičky měly na starosti řešení jiných – tehdy aktuálnějších – problémů (např. privatizace, transformace). V roce 1990 vznikl dokument Zásady zákona ČNR o regionální politice – v něm byla regionální politika chápána jako soubor činností směřující k utváření rovnovážného regionálního rozvoje. Od roku 1996 došlo k postupné aktivizaci regionální politiky díky možnému vstupu do EU. Zásadním předělem pro českou regionální politiku se stal rok 1998, kdy byly přijaty aktualizované Zásady regionální politiky ČR. Regionální politika zde byla definována jako koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů. Rovněž započala příprava Národního rozvojového plánu ČR pro programovací období 2000–2006, který byl podmínkou pro získání předvstupní pomoci z EU. Důležitým milníkem pro českou regionální politiku byl rok 2000. 22. června 2000 byl schválen zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. (Kutscherauer, 2009)

Regionální politiku lze velmi obecně definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snížování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. V tomto pojetí definují regionální politiku N. Vanhove, L. H. Klaassen, 1987 a P. Hall, 1992. Uvádějí definici, v níž „regionální politika představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, respektive které se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky

pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů“.

V jejich pojetí regionální politika představuje všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností. Rozlišují celkem pět fází:

- Definování regionálních problémů, včetně jejich původu
- Definování cílů, pokud možno kvantifikovatelných
- Definování strategie, již bude nutno uplatnit
- Identifikace nástrojů, které bude nutno použít
- Vyhodnocení použité politiky

Regionální politika je též určena k ovlivňování hospodářské struktury v regionech tak, aby přispěla ke zlepšení efektivnosti hospodářské politiky. V této myšlence E. Lauschmann, 1973, rozeznává tři základní typy regionální politiky:

- Růstově orientovaná regionální politika – jejím cílem je optimální alokace výrobních faktorů v prostoru prostřednictvím odpovídající koordinace soukromých a veřejných investic
- Stabilizačně orientovaná regionální politika – jejím cílem jsou relativně vyvážené hospodářské struktury v jednotlivých regionech díky koordinaci regionální politiky a odvětvových politik
- Infrastrukturálně orientovaná regionální politika – jejím cílem je rovnoměrné vybavení jednotlivých regionů infrastrukturou

Cíle a nástroje regionální politiky

Cíle regionální politiky vycházejí z identifikace hlavních regionálních problémů. Jednotlivé specifikované cíle bývají například formulovány jako snížení výrazných meziregionálních diferencí v úrovni nezaměstnanosti, v průměrných příjmech, sblížení úrovně hrubého domácího produktu v jednotlivých regionech. Dílčí cíle bývají formulovány jako povzbuzení podnikatelských aktivit v regionu, zlepšit vybavenost regionu technickou infrastrukturou a bytovou výstavbou, zkvalitnit ekologickou situaci apod. (Kolektiv autorů, 2004)

Z cílů regionální politiky jsou pak zpravidla odvozovány nástroje regionální politiky. Ty jsou většinou koncentrovány na přitažení kapitálu a podnikatelských aktivit do

regionu, stimulaci vnitřních rozvojových zdrojů, stabilizace obyvatelstva v regionu. Lze je rozdělit do tří hlavních skupin:

- Makroekonomické nástroje - mezi které patří fiskální politika (regionalizace a sazba daní), monetární politika (usnadnění přístupu k úvěrům) a protekcionismus (uvalení dovozních limitů a cel)
- Mikroekonomické nástroje - mezi které patří realokace pracovních sil (např. výkup nemovitostí či podpora při nákupu nového bytu) a kapitálu (např. kapitálová subvence anebo levné půjčky)
- Ostatní nástroje - mezi které patří administrativní nástroje a institucionální nástroje (např. regionální rozvojové agentury) (Kolektiv autorů, 2004)

Zahraniční literatura nám poskytuje jiný pohled na širší pojetí nástrojů regionální politiky. V pracích D. Yuill, F. Wischlade z roku 2001 a N. Vanhove z roku 1999 je vymezeno několik skupin nástrojů regionální politiky, tradičně však zpravidla členěných do sedmi kategorií. Tímto pojetím můžeme indetifikovat následující skupiny nástrojů regionální politiky:

- Infrastrukturální pomoc
- Finanční podněty
- Restriktivní prostředky
- Decentralizace vládních úřadů
- Regionální alokace veřejných investic a vládních zakázek
- Regionální rozvojové agentury
- Makropolitické nástroje

Nakonec zmíním R. Wokouna a jeho tým, který navrhl v roce 2006 nové členění nástrojů regionální politiky:

- Nástroje nefinanční, mezi které patří administrativní nástroje (legislativní nástroje regionální politiky, zákazy a restriktivní opatření), institucionální nástroje (instituce realizující opatření regionální politiky, využívání zdrojů EU), poskytování poradenských služeb, propagace regionu apod.

- Nástroje finanční, mezi které patří neinvestiční a investiční pobídky (finanční transfery, dotace, granty, úroková zvýhodnění, úvěry), kapitálové podílnictví, daňová zvýhodnění.

Nejvíce se osvědčily zvýhodněné úrokové podmínky a investiční dotace. (Wokoun, 2006)

2.2 Regiony – jejich typologie a význam

Již dlouhá léta odborníci bezúspěšně diskutují o všeobecně přijatelné definici pojmu region. Regiony samy o sobě neexistují. Vznikly výsledkem procesu abstrakce, konstrukce anebo zobecnění, to znamená specifického postupu jejich vymezování, který říkáme regionalizace. Setkáváme se s celou řadou snah o typologizaci regionů podle nejrůznějších kritérií. Přičemž se snaží o kombinaci tří aspektů:

- různého pojetí či koncepce prostoru
- velikosti
- věcného obsahu

Zmínil bych ale jednu nejvíce citovanou typologizaci regionů, kterou zpracoval významný německý geograf H. H. Blotevogel, který rozlišuje následující typy regionů.

- Reálné regiony (analytické regiony) jsou vědeckými konstrukcemi, které slouží vědeckému poznání a jeho snahám o vědecké uspořádání reality. Regiony je možné sestavovat na základě účelu, kterému by měly sloužit anebo na základě teorie, z níž vycházejí. Reálné regiony rozdělujeme na dva typy: jednoznačně lokalizované regiony (např. povodí řeky či různé přírodní jednotky) a funkční regiony (např. krajina, oblast trhu práce, městský region)
- Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi. Tento typ regionů vzniká na základě každodenních jednání individuálních nebo kolektivních aktérů (obcí, měst, firem, sdružení a různých skupin). Jako příklad můžeme zmínit akční prostor obyvatel, oblasti územní působnosti regionálních médií anebo území dobrovolných svazků obcí a měst.
- Další typy regionů můžeme nazvat jako identifikační regiony. Jsou to regiony, které vnímáme jako regiony, anebo s nimiž se aktéři identifikují. Takové

regiony vznikají prostřednictvím společenské komunikace (tváří v tvář, média, politika). Jako příklad můžeme uvést regiony osobní nebo společenské identity, anebo regiony jako oblast působnosti politického jednání. (Blotevogel, 2000)

Výše uvedené reálné regiony a regiony vymezené lidskými aktivitami odpovídají klasickému rozlišování deskriptivních a normativních regionů. (Wokoun, 2008) Tento typ rozdělení se v regionálních vědách často používá:

- Deskriptivní regiony se vymezují na základě situační analýzy. Rozeznáváme dva typy deskriptivních regionů – homogenní a heterogenní. Homogenní regiony vymezujeme na základě rovnoměrné intenzity výskytu reprezentativních jevů (např. vysoká míra nezaměstnanosti, podíl zaměstnanců v zemědělství). U heterogenních regionů je kritériem vymezování intenzita vazeb mezi územními jednotkami, především mezi jádrem a zázemím (např. spádové oblasti dojížděky do škol, za prací, službami, anebo vyjížděky obyvatel měst za rekreací)
- Normativní regiony vznikají politickým rozhodnutím na základě požadavků legislativy či exekutivy. Do této skupiny patří nejrůznější plánovací regiony, anebo podpůrné regiony (regiony se soustředěnou podporou státu), které se vymezují na základě společných strukturálních problémů. (Wokoun, 2008)

Dříve byl region vnímán jako ohraničená část zemského povrchu. Nyní narůstá význam pojetí regionu vycházejícího ze společenské koncepce prostoru. V minulosti si geografové představovali region jako abstraktní nádobu (kontejner), která tvoří rámec pro horniny, rostliny, lidi či ideologie. Později přibylo vymezování regionů na základě funkčních a vývojových vztahů. (Wokoun, 2008)

D. Massey v roce 2003 charakterizoval prostor jako komplexní síť, kterou tvoří toky lidí, zboží a kapitálu. Na základě tohoto pojetí můžeme nazvat regiony jako produkty vztahů, které se rodí prostřednictvím prostorových interakcí. Jsou projevem rozmanitosti a tvoří spojitý a souvislý systém. Regiony tak již nemůžeme brát za formální kontejnery pro lidské aktivity, ale za interakce regionálních aktérů. Regiony je nutno vnímat jako konkrétní a dynamické projevy společenských procesů, které jsou

závislé nejenom na lidském jednání, ale také na společenských strukturách a jejich vývoji. (Massey, 2003)

2.2.1 Význam regionů

Regiony se v současnosti staly nositeli nadějí, jak čelit výzvám technologického rozvoje, globalizace ekonomiky, demokratizace společnosti nebo trvale udržitelného rozvoje.

Jestliže ještě v 60. letech 20. století byl pojem region považován za doménu ekonomické a sociální geografie, tak v poslední době se stává objektem zájmu celé řady vědních disciplín. S ohledem na rostoucí význam regionů se vědecký zájem také rozšiřuje od hledání kritérií pro klasifikaci a typologizaci regionů k procesům institucionalizace a politického řízení regionů.

V literatuře se můžeme setkat s pěti dimenzemi růstu významu regionů:

- 1) Politická dimenze
- 2) Ekonomická dimenze
- 3) Sociálně-kulturní dimenze
- 4) Ekologická dimenze
- 5) Strategická dimenze

Politická dimenze

Regiony získaly na významu jako politicko-administrativní rovina, kde se odehrávají konkurenční a kooperační vztahy mezi obcemi a městy. Jelikož jsou regiony méně institucionalizované než ústavou a zákony vymezené územně správní celky, mohou daleko lépe a jednodušeji integrovat různé řídicí mechanismy. Mimo to je možné na regionální úrovni snadněji a rychleji aplikovat různé participativní a inovační politické koncepty než na národní úrovni.

Ekonomická dimenze

Regiony získávají na významu také v důsledku internacionalizace a globalizace ekonomiky. Zaprvé strategický význam, který se projevuje vytvářením regionálních klastrů. Za druhé se zvyšuje význam regionálního kreativního a inovačního milieu,

zvyšujícího inovační schopnost firem, což vede díky tomu k vytváření regionálních inovačních systémů. Za třetí si v rámci globální konkurence stále méně konkurují jednotlivá města, ale daleko více městské regiony.

Sociálně-kulturní dimenze

Přestože se často povídá o odstraňování hranic a prostorové vázanosti společenské komunikace, tak stoupá potřeba přehledných a snadno identifikovatelných regionů. Dochází k přehodnocování interpretace pojmů jako domov či vlast. Na významu získává regionální kultura a dochází k regionalizaci medií. Vazba občanů ke své obci se vytrácí. Lidé již nenaplňují pouze své životní potřeby na jednom místě, tam kde bydlí, ale v rostoucí míře jejich životní prostředí tvoří regiony.

Ekologická dimenze

V této dimenzi získávají na významu regionální systémy územní stability, koloběhy energie a materiálů a také regionální strategie trvale udržitelného rozvoje. Vše se stalo poté, co se státem realizovaná politika ochrany životního prostředí víceméně zaměřovala na ochranu dílčích biotopů či na globální ekologické problémy.

Strategická dimenze

Regionální dimenze se stává potřebnou též z pohledu územního a strategického plánování. Diskutuje se o nezbytnosti meziobecní spolupráce. Důvodem je fakt, že řadu problémů není možné řešit na místní úrovni, ale může být efektivně řešena na regionální úrovni. Přitom do popředí vystupuje otázka ohledně vlastnictví a financí. V zásadě by měly být finanční prostředky alokovány tam, kde vznikají náklady. (Wokoun, 2008)

2.3 Strategie a programování regionálního rozvoje

2.3.1 Strategické řízení regionu

Podle filozofie a přístupů teorie strategického řízení rozeznává různá pojetí strategie. Strategie můžeme například definovat jako přirozený výběr, kde jsou subjekty vystavené mohutnému tlaku prostředí a jsou nuceny se neustále přizpůsobovat vnějším změnám. Dále ji můžeme definovat jako plán, kde strategie

vzniká jako výsledek systematických forem plánování, nebo strategii definovat jako kulturu, kde je využit přístup, který je založený na zkušenostech, invenci, předpokladech a představách reprezentantů subjektu.

Proces strategického řízení od prvotní myšlenky po jeho realizaci zahrnuje velké množství vzájemně provázaných aktivit. Lze je rozdělit do tří základních fází:

- Strategická analýza
- Strategický výběr
- Implementace strategie

Strategická analýza vytváří výchozí poznatkovou základnu umožňující pochopení problémů strategie v organizaci (v kraji, obci). Strategickou analýzou by mělo být poznat, k jakým změnám dochází a jak ovlivňují region a jeho aktivity. Dále jejím výsledkem by mělo být poznání, jaké jsou zdroje a kvalifikace regionu a zda mohou být základem nějakých zvláštních výhod, anebo vytvořit nové možnosti. Či jaké jsou aspirace lidí a skupin spojených s regionem.

Strategický výběr či návrh strategie je klíčovou fází procesu. Zpravidla je sestaven z následujících kroků. Nejprve se identifikují základní atributy strategického záměru – kde jsme a kam se chceme dostat. Poté se hledají, vytvářejí a formulují možné varianty cest k dosažení globálního cíle. Nakonec se zhodnotí varianty a stanoví se strategické cíle a cesty jejich dosažení.

Implementace strategie se zabývá nejširším kontextem převodu strategie do praxe. Realizace strategie musí srozumitelně a kontrolovatelně stanovit způsob realizace postupů a metod stanovených v taktické fázi. Úkoly, které je třeba provést. Stanovit manažerskou zodpovědnost za uvedení strategie do praxe. Zavést změny v činnosti a organizační struktuře regionu, které jsou nezbytné pro realizaci strategie. Zajistit zdroje pro realizaci cele strategie, včetně případných změn v současném mechanismu financování. Nezbytnou součástí je též personální zajištění procesu a provádění monitoringu v průběhu realizace a dosažených výsledků strategie. (Kolektiv autorů, 2004)

Strategické řízení z hlediska modelů změny

Obvykle se předpokládá, že strategie, tak jak byla promyšlena a navržena, také bude realizována. Avšak ne vždycky tomu tak je. Možnost ovlivnění realizace strategie je ze čtyř zorných úhlů:

- Strategie je v plánovaném rozsahu realizována
- Strategie je realizována částečně nebo zůstane nerealizovaná
- Strategie je vnucena zvenčí
- Strategie je realizována jako výsledek kulturních a politických procesů

Strategie realizovaná v plánovaném rozsahu je pojímána jako systematický proces, jehož výsledkem je zřetelné vyjádření strategického záměru a jehož realizace je také plánována z hlediska rozvržení zdrojů, struktury, průběhu v čase atd.

V mnoha regionech nedochází k realizaci strategie nebo je uskutečněna jenom částečně i přes její formulaci. Důvodem mohou být nedostatečné finanční zdroje, změny politické orientace voleného managementu po volbách, změny vnějších vlivů apod.

Strategie může být regionu vnucena také vnějším činitelem, např. vládou, krajem, dominantní politickou stranou nebo vyjednáváním státu s EU. Stupně volnosti strategického rozhodování managementu regionu jsou v tomto případě velmi omezeny.

Když je strategie vnímána jako dlouhodobé směřování regionu vyvíjející se v průběhu času, může být také pojímána jako výsledek kulturních a politických procesů. Výsledek strategie závisí z velké míry na znalostech a zkušenostech osob v managementu. Nebezpečným rizikem je, že management může upadat do rutinní realizace postupů a tvůrčí strategické řízení se postupně vytrácí. (Wokoun, 2008)

Strategie regionálního a municipálního rozvoje

Hlavním a aktuálním úkolem regionálního rozvoje v České republice i v jeho územně správních jednotkách je aplikovat přístupy Evropské unie k otázkám regionální

politiky, zvláště strategii regionálního rozvoje. Za tři zásadní funkce regionální politiky v tomto směru považujeme:

- Funkce komplexně koordinační - jde o koordinaci ekonomických, sociálních a ekologických potřeb a i veřejných a privátních zájmů
- Funkce stabilizační – jde především o odstraňování sociálních a ekologických nerovnováh
- Funkce dynamizující – jde o podporu regionálního a municipálního rozvoje, zejména regionální a lokální ekonomiky

Jednotlivá míra preferencí výše uvedených funkcí je závislá na konkrétním stavu jednotlivých regionů a sídel. Obecně platí, že v podmínkách našich regionů je nezbytné zvyšovat konkurenceschopnost regionální ekonomiky, a zvláště lokálních ekonomik vůči okolí. Větší důraz je vhodné klást na ekonomické hledisko díky vhodně využitých nástrojů hospodářské i ekologické politiky státu. Musí se však respektovat principy trvale udržitelného rozvoje s regionálně a lokálně diferencovaným přístupem k rozvoji technické infrastruktury a též počítat se sociálně citlivým přístupem k přerozdělovacím procesům v rámci regionu.

Při formulování strategie rozvoje konkrétního regionu je třeba vycházet jak z aktuální situace v daném regionu, okrese a kraji i větších regionálních jednotkách, tak využívat nových přístupů k regionální politice a regionálnímu rozvoji, jež se začínají uplatňovat v celoevropském měřítku, zejména EU. (Ryšlavý, Oliva, Postránecký, 2000)

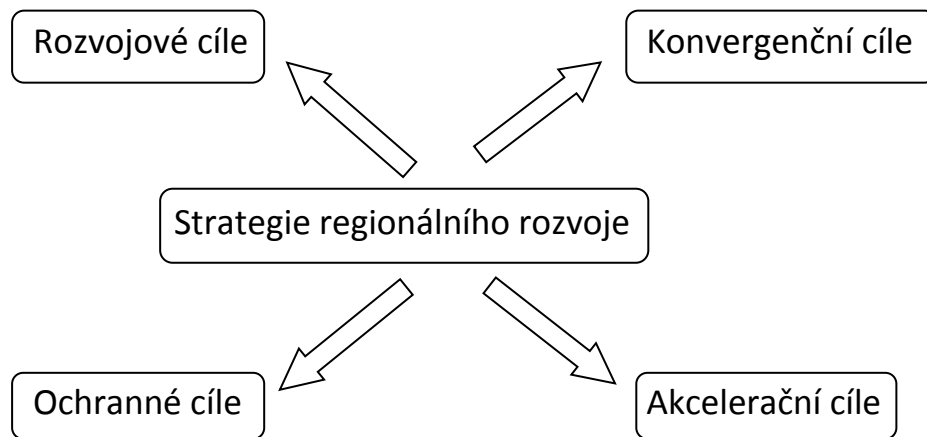
Rozvojové cíle

Strategie regionálního rozvoje regionu či územně správní jednotky vychází z následujících cílů:

- Cíl rozvoje - restrukturalizace a stabilizace strukturálně slabých mikroregionů
- Cíl konvergence - vyrovnávání životních a pracovních podmínek mezi mikroregiony a sídly s odlišnou úrovní rozvoje
- Cíl ochrany - zachování, obnova a propojení přírodní krajiny včetně jejich příslušných funkcí. Totéž se týká zachování regionální kulturní identity, historického dědictví měst a venkovských sídel a celkové pestrosti krajiny.

- Cíl akcelerace - podporovat rozvojová centra regionu. Do těchto center investovat do „velké“ infrastruktury a výstavby bytů, dlouhodobě podporovat rozvoj jak malého, tak zejména středního podnikání. Též vytvářet podmínky pro příchod zahraničního i domácího kapitálu. (Wokoun, 2000)

Obrázek 2: Strategie regionálního rozvoje

Zdroj: Vlastní zpracování

Očekávaný rozsah investování

Z vyhodnoceného stavu technické a občanské vybavenosti vychází očekávaný rozsah investování a výhled investování vychází ze zabezpečení základního standardu vybaveností obcí a vytvoření perspektivních podmínek pro jejich rozvoj. Investování sleduje nejen jejich dovybavení v základní infrastruktuře jako je např. voda, čištění vod, likvidace TKO, zásobování energiemi, ale i v občanské vybavenosti a zainvestování území k případnému reálnému rozvoji. Při rozhodování investování do infrastruktury je zpravidla určováno pro obce plnící funkci rozvojových center. V jejich případě lze očekávat rozvoj a nároky na infrastrukturu, které budou odpovídat sídlům městského charakteru. U malých obcí, hlavně mimo urbanizovaný prostor, budou tyto nároky zpravidla poněkud odlišné s ohledem na reálné důsledky a možnosti rozvoje. Z hlediska funkčnosti systémů jde většinou o dokončení (veřejný vodovod – kanalizace – čištění odpadních vod), zkapacitnění (čističky odpadních vod, skládky), plošné pokrytí

území sítěmi (zavedení plynu i do částí obce), nebo změnu či rekonstrukci technického řešení (kabelizace, modernizace).

Vzhledem členství ČR v EU lze předpokládat celkovou změnu a úroveň profilu investic obcí. Vedle prostředků na údržbu lze uvažovat o posilování užití prostředků na rozvoj sportovní, společenské a kulturní infrastruktury obcí. Ve větších centrech by měla být základem investice pro bytovou výstavbu. V ostatních obcích je třeba obezřetně zajistit podmínky pro individuální výstavbu rodinných domů. (Wokoun, 2000)

2.4 Regionální rozvoj a regionální politika v ČR

2.4.1 Východisko pro koncepci regionálního rozvoje

Regionální disparity

Řešení regionálních disparit, které úzce souvisí s harmonickým rozvojem regionů a dohromady spolu představují dlouhodobý proces pro udržení základních civilizačních hodnot a kvality života společnosti, směřují k omezování nerovnováhy ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti a hospodářského růstu. Pro harmonický rozvoj regionů je nutno vytvářet podmínky pro zmírnění negativních regionálních disparit a využít vnitřního potenciálu jednotlivých regionů při respektování principů udržitelného rozvoje. (Wokoun, 2008)

Sídelní struktura, urbánní problematika

Českou republiku charakterizujeme jako rozdrobenou sídelní strukturu s historicky daným vysokým počtem obcí. V České republice je velký počet obcí, kde lze pouze malou část na základě mezinárodních standardů označit za města, přestože některé malé obce získaly právní statut města. Významnou roli v rozvoji celých regionů hrají urbánní regiony. Z funkčního hlediska lze v ČR vysledovat následující vysoce urbanizované prostory:

- Pražská aglomerace - Monocentrické uskupení, v jehož centru leží hlavní město Praha. V bezprostřední blízkosti Prahy leží větší množství měst, jejichž přirozený rozvoj byl dlouhodobě brzděn Prahou, a to oslabováním jejich růstového

potenciálu. Díky omezenému prostoru v Praze vede k relokaci socioekonomických aktivit i mimo území města, např. přesun řady průmyslových aktivit do středních Čech. Bezprostředně sousedící okresy jsou už dnes zapojeny do metropolitní ekonomiky.

- Východočeská aglomerace - Je tvořena dvěma hlavními centry, Hradcem Králové a Pardubicemi. Zmíněná města jsou doplněna menším centrem funkčně propojeným, a to Chrudimí. Toto seskupení vytváří základní urbanizační osu východních Čech.
- Severočeská konurbace -Urbánní systém, který je tvořený funkčně provázanými městy Podkrušnohoří. K hlavním centrům patří především Ústí nad Labem, Teplice, Most, Děčín, Litvínov a Chomutov doplněný menšími sídly, jakými jsou například Kadaň a Bílina.
- Liberec a Jablonec - Severovýchodní části Čech dominuje Liberec. Toto jádro je podporováno Jabloncem nad Nisou.
- Ostravská aglomerace - Tvoří ji především dominující Ostrava, jejíž území bezprostředně souvisí s městy Bohumínem, Frýdkem-Místkem, Karvinou, Havířovem a dále navazuje na Třinec či Český Těšín. Ekonomický rozmach regionu vyvolala industrializace, která vedla k extenzivnímu rozvoji uvedených měst a k vytvoření průmyslového urbánního komplexu. Malé množství větších měst ovlivnilo i administrativní tlak na slučování. Ostravská aglomerace bezprostředně souvisí s evropsky významnou Hornoslezskou konurbací.
- Brněnská aglomerace -Je tvořena Brnem, regionální metropolí vyššího řádu, obklopené menšími centry Blanskem a Vyškovem. Pozice Brna se prohlubuje, a to bezprostředně v jihovýchodním prostoru ČR, v širších souvislostech pak i ve vazbě na urbánní systémy okolních zemí.
- Plzeň - Považuje se za hlavní rozvojové centrum jihozápadních Čech. Jedná se o meziregionální centrum vyššího řádu, které úspěšně dokázalo přebudovat svoji ekonomickou základnu tradičně založenou na průmyslu. Rokycany a Starý Plzenec výrazně podporují toto centrum.
- České Budějovice - Dominantní přirozené centrum jižních Čech s možností dalšího rozvoje

- Karlovy Vary - Mezuregionální centrum nižšího řádu, jehož funkce je správní a sídelní struktura výrazně podpořena mezinárodně uznávaným statutem lázní.
- Středomoravské seskupení - Olomouc reprezentuje tento tradičně moravský polycentrismus, jejíž postavení v sídelní struktuře bylo postupně oslabováno, a dalšími menšími centry v prostoru střední Moravy, zastupovanými především Přerovem a Prostějovem.
- Zlín - Průmyslové centrum stejnojmenného kraje, které tvoří společně s Otrokovicemi funkční celek. Zlín dodnes nepřekonal potíže plynoucí z hluboké restrukturalizace své ekonomické základny. (Wokoun, 2008)

V rámci osídlení existují v České republice také periferní regiony v úrovni mikroregionů, hlavně v příhraničních a hornatých oblastech na severovýchodě republiky, případně na Českomoravské vysočině a rozptýleně po území celé ČR. Nedostatečná dopravní spojení na regionální centra způsobují značné problémy periferním regionům. Odlehlost má podíl na udržování nezaměstnanosti a celkovém útlumu ekonomických aktivit v území, který není plně kompenzován příjmy z cestovního ruchu a zemědělství. Periferní regiony doplácí na nezájem investorů, kteří do nich neumísťují nové výroby. (Wokoun, 2008)

2.4.2 Hlavní regionální socioekonomické disparity

Zvětšování regionálních disparit ve výrobě, produktivitě a zaměstnanosti se negativně odráží v konkurenceschopnosti řady regionů. Zvýšení investice do produkčního a lidského kapitálu, zintenzivnění inovace a vyšší využívání informační a komunikační technologie pomůže k přiměřené regionální konvergenci a celkovému hospodářskému růstu. Splnění tří navzájem doplňujících podmínek udrží a posílí hospodářský vývoj v regionech a zaměstnanost v konkurenceschopném prostředí. První podmínkou je, že region musí mít vhodnou úroveň technické infrastruktury (např. efektivní dopravní, telekomunikační a energetické sítě, kvalitní ekologická zařízení) i lidského kapitálu (odborné vzdělání a pracovní síla s dostatečnou úrovní dovedností). Druhou podmínkou je, že regiony mají schopnost inovovat a využívat existující know-how a sledovat cestu udržitelného rozvoje. Za třetí, k dosažení obojího je zapotřebí na

národní a regionální úrovni efektivní institucionální a administrativní rámec pro podporu regionálního rozvoje. (Wokoun, 1999)

Hlavní příčiny nerovnovážného rozvoje regionů a vzniku regionálních disparit:

- Výrazný pokles výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu - těžba uhlí, hutnictví, těžké strojírenství. Těžký průmysl dříve dominoval a nadále je nosným v ekonomické struktuře Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje.
 - Pokles textilního a elektrotechnického průmyslu - Dopad na ekonomiku a zaměstnanost se projevil hlavně v severních a východních Čechách
 - Snižování počtu pracovníků v zemědělství - Snižování bylo výrazné zejména v horských a podhorských oblastech, zejména na Vysočině, Jihomoravském a Olomouckém kraji.
 - Rozvoj terciárního sektoru - Podstatná část pracovníků byla absorbována z neefektivních výrob. Rozvoj terciárního sektoru se s větší intenzitou koncentroval do velkých měst a aglomerací.
 - Nestejnoměrný rozvoj soukromého podnikání - Zejména malého a středního podnikání, kde se nepodařilo vytvořit dostatečně silný sektor malých a středních firem zaměřených na výrobu hmotných statků a na průmyslové služby.
 - Kvalita lidských zdrojů
 - Rozdílná vybavenost území infrastrukturou
 - Nízká meziregionální mobilita pracovních sil - Je spojená s omezenou možností získání bytů v místech pracovních příležitostí.
 - Přetrvávající neuspokojivý stav životního prostředí - Jde zejména o těžební oblasti a oblasti s nepříznivou strukturou průmyslové základny. Dále se jedná o důsledek kumulujících se různorodých škodlivých vlivů ve velkých městech, jako jsou například Praha, Brno, Plzeň, Ústí nad Labem.
 - Rozdílná geografická poloha regionů - V rámci České republiky vzhledem k rozvojovým osám a ke státům EU a hlavním evropským dopravním koridorům.
- (Wokoun, 1999)

Hlavní projevy regionálních disparit ovlivňující rovněž regionální procesy a prostorovou distribuci pomoci v České republice lze charakterizovat tak, že existuje silná polarizace mezi hlavním městem Prahou a ostatními kraji v řadě ukazatelů rozhodujících pro životní úroveň obyvatelstva (HDP/obyvatele, průměrné mzdy, zaměstnanost apod.). Též existují významné rozdíly mezi okresy v rámci některých krajů v příjmech na obyvatele. Zejména v Ústeckém a Moravskoslezském kraji je vysoká nezbytnost rozsáhlé restrukturalizace průmyslu. Je zde rostoucí nezaměstnanost a nedaří se dostatečně rychle efektivně realizovat potřebné strukturální změny. Prohlubuje se odlišnost venkovského vůči městskému prostředí. Obce ve venkovských oblastech mají nepříznivé podmínky pro podnikání a dochází ke stárnutí venkovského obyvatelstva. Zaostává ekonomická úroveň příhraničních okresů ležících na severovýchodních hranicích České republiky. Nedostatečné napojení severovýchodní Moravy a Slezska na transevropské komunikační tahy a hlavní město má výrazný vliv na nezáměr investorů, zejména zahraničních, o toto území. Stále se projevuje narušené životní prostředí v důsledku minulé průmyslově činnosti v severozápadních Čechách a na severní Moravě a v důsledku rozvoje automobilové dopravy v Praze a dalších velkých městech.

Při souhrnném pohledu na vývoj regionů v České republice můžeme hovořit o pomalém prohlubování regionálních rozdílů v sociálních poměrech obyvatelstva. I když se situace v Praze a Středočeském kraji zlepšuje, situace v Ústeckém a Moravskoslezském kraji se zhoršuje. Poměrně se významně prohlubují rozdíly v ekonomické výkonnosti uvnitř krajů. Nakonec můžeme hovořit o dynamickém prohlubování rozdílů v regionálně diferencované ekonomické atraktivitě, kde je jako příklad růstu mikroregion Mladá Boleslav a Kolínsko a stagnace Kutnohorsko. (Wokoun, 1999)

3 Metodika a cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce bude analýza výdajů v regionu MAS Sdružení Růže. Po analýze budou následně navrženy možnosti dalšího rozvoje ve prospěch posílení místní ekonomiky. Hlavní cíl bude naplněn pomocí dílčích cílů.

Nejprve bude krátce představena Místní akční skupina Sdružení Růže, o co usiluje a jaká je její strategie. Poté se již bude práce věnovat analýze výdajů, která bude rozdělena na tři části.

V první části vlastní práce půjde o analýzu výdajů v MAS Sdružení Růže. Nejprve rozepíši, jaké byly celkové výdaje na projekty v jednotlivých obcích v období 2007 – 2014 a kolik se uskutečnilo v tomto období projektů. Obsahem této analýzy bude také, z jaké části byly projekty dotovány a z jaké části se musely subjekty podílet na spolufinancování. První část analýzy bude též rozdělena podle žadatelů na obce + školy, nestátní neziskové organizace a místní podnikatele.

V další části bude práce zaměřena na celkové investiční výdaje v největších obcích regionu. Mezi tyto obce patří Trhové Sviny, Borovany, Nové Hradky, Ledenice a Horní Stropnice. Celkové investiční výdaje obcí v období 2009 – 2014 budou rozděleny do různých odvětví. Úkolem této analýzy bude, do jakých částí odvětví se investuje nejvíce peněz v regionu a jaké části odvětví jsou na druhou stranu opomíjeny a mohly by přinést nejen obcím, ale celému regionu potencionální rozvoj a více peněz.

Třetí část analýzy bude věnována modifikovanému výpočtu indikátoru udržitelného rozvoje, který se v posledních letech úspěšně ujal v Británii – lokálního multiplikátoru. Metodu lokálního multiplikačního efektu (LM3) vydala britská společnost New economics foundation, se svou příručkou The Money Trail. (Sacks, 2002)

Fungování metodiky Lokálního multiplikačního efektu:

Peníze mají v ekonomii různé pojetí. Pokud hovoříme v této metodice o penězích, máme na mysli oběživo (bankovky a mince) tedy peníze hotovostního

charakteru a dále pak nehotovostní peníze jako jsou vklady na požádání (běžný účet). Metodika nerozeznává peníze ze zdrojů vlastních či cizích (bankovní úvěr)

Určení oblasti může být poměrně obtížné. Stručně se dá říci, že to je taková oblast, o kterou se zajímáte a kde později chcete vidět změny. Často se používají správní hranice, určitý rádius nebo městská čtvrť. V tomto prostorovém vymezení se musí nacházet naše instituce.

LM3 zachycuje pouze tři kola aktivit, což dle empirických studií ve Velké Británii dostatečně indikuje koloběh peněz v lokální ekonomice.

Kolo 1

Prvním krokem je zjistit, o jaký typ prvotního příjmu se jedná. Může to být příjem organizace, například firmy nebo neziskové organizace. V některých případech je tento údaj nahrazen úhrnem celkových výdajů.

Kolo 2

V druhém kole musíte určit, kolik organizace, v našem případě MAS Sdružení Růže, utratila lokálně a kolik vně daného regionu. Hlavní položky, za které organizace obvykle utrácí peníze lokálně, jsou: zaměstnanci, dodavatelé zboží a služeb, reinvestování zisku do rozvoje společnosti, nájem nebo hypotéka a místní daně.

Kolo 3

Ve třetím kole je třeba určit, kolik místní lidé a organizace, kteří přijali peníze od sledované organizace, dále utratili. Organizace (dodavatelé MAS Sdružení Růže) bude utrácet peníze podobným způsobem jako MAS Sdružení Růže. Hlavní položky, za které utrácí individuální spotřebitelé své příjmy, jsou: jídlo, oblečení, zábava a volný čas a nájem nebo hypotéka. (Kutáček, 2007)

Výpočet LM3 skóre

Po získání údajů ze tří popsaných kol následuje samotný výpočet lokálního multiplikačního efektu

Postup je následující:

$$\text{LM3} = \frac{\sum 1,2,3 \text{ kolo}}{1 \text{ kolo}}, \text{ Výsledky v intervalu } <1;3>, \text{ za podmínek } 1 \geq 2 \geq 3 \text{ kolo}$$

Hodnota LM3 zachycuje, kolik peněz navíc přinese jedna koruna vydaná MAS Sdružení Růže do lokální ekonomiky zvoleného prostoru.

Ve své práci používám tuto zjednodušenou verzi multiplikátoru. Na základě účetních dokladů podpořených projektů MAS Sdružení Růže, kde jsou rozepsány jednotlivé výdaje podle sídla firmy, fyzicky podnikatelské osoby či fyzické osoby, u vybraných projektů zjišťuji, zda se peníze použité na projekty drží v regionu, Jihočeském kraji nebo odplouvají mimo kraj či dokonce mimo území České republiky.

Na konci vlastní práce budou navržena doporučení pro další rozvoj, který by přinesl prospěch místní ekonomice - více peněz do regionu, konkurenceschopnost, vytvoření nových pracovních míst atd.

Předkládaná diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a část analytickou. Teoretickou část tvoří literární přehled zpracovaný na základě studia odborné literatury. Literární přehled poskytuje informace o regionální politice a regionálním rozvoji, včetně jejich definic a klasifikací. Pozornost je věnována rovněž významu a typologii regionů. V rámci literární rešerše je dále zařazena kapitola, týkající se strategie a programování regionálního rozvoje.

4 Analytická část

4.1 MAS Sdružení Růže

Místní akční skupina Sdružení Růže je pracovní a iniciativní skupina, ustavená k vytvoření pilotní integrované strategie na obnovu a rozvoj kulturního a přírodního dědictví regionu Sdružení Růže a k implementaci této strategie do života regionu.

MAS sdružuje představitele obcí, občanských sdružení, hospodářských subjektů, škol, odborných institucí, projektových pracovišť, státní správy a dalších usilujících o tyto společné cíle:

1. Uvést v život společnou strategii
2. Pečovat o kulturní a hospodářský rozvoj regionu
3. Vytvářet podmínky pro nejširší spolupráci při obnově a rozvoji mikroregionu
4. Propagovat obnovu venkova a získávat ji vážnost ve společnosti
5. Účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova

MAS Sdružení Růže vznikla v lednu 2004 z iniciativy zájmového sdružení právnických osob - Sdružení Růže. Jejími členy jsou jak představitelé obcí a neziskových organizací, tak i podnikatelé a další aktivní obyvatelé regionu Sdružení Růže. V současnosti má Místní akční skupina Sdružení Růže 39 členů a působí na území 26 obcí s více než 31 tisíci obyvatel. Území je tvořeno správním územím 26 obcí. Z těchto 26 obcí náleží 4 obce do správního obvodu ORP České Budějovice, 1 do ORP Český Krumlov, 5 do ORP Kaplice a zbylých 16 obcí do ORP Trhové Sviny.

Zhruba 45 % území pokrývají lesy, což je více, než je v území zemědělsky obhospodařované půdy. Území má vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, nachází se však mezi atraktivnějšími oblastmi, jako je Šumava, Třeboňsko či Lipensko. Území MAS není homogenní, a to ani z hlediska přírodního, ani demografického.

Na severu zasahuje do Českobudějovické a Třeboňské pánve, které jsou typické vysokým podílem vodních i lesních ploch a intenzivní zemědělskou výrobou. Vzhledem

k blízkosti krajské metropole je zde však zemědělská výroba z hlediska ekonomiky spíše marginální záležitostí.

Jižní část poblíž hranice s Rakouskem je tvořena Novohradskými horami a jejich podhůřím, které je charakteristické vysokou lesnatostí a zemědělskou výrobou spíše extenzivní, nicméně z hlediska ekonomického poměrně významnou. Rozsáhlé části území zde také náleží k územím s vysokou krajinářskou hodnotou, a proto požívají ochrany jako přírodní park.

Obrázek 3: Region MAS Sdružení Růže

Zdroj: <http://mas.sduzeniruze.cz/uzemi-mas/gs-2177/p1=6503>

4.2 Analýza výdajů

Analýza výdajů u Místní akční skupiny Sdružení Růže je odlišná od klasických firem. Místní akční skupina je založena na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jde o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region. MAS Sdružení Růže se podílí na realizaci programu obnovy a všestranného rozvoje venkova s cílem zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím setrvalého a integrovaného místního rozvoje.

V tabulce (č. 1) je vypsané celkové financování projektů podpořených prostřednictvím MAS Sdružení Růže za období 2007 – 2014. V těchto letech působilo v regionu MAS Sdružení Růže 23 obcí, nyní je to již 26 obcí. Tabulka též obsahuje, z jaké části byly projekty dotovány z operačních programů Evropské Unie a z jaké části spolufinancované.

Tabulka 1: Výdaje na projekty v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014

Obec	Dotace (v Kč)	Kofinancování (v Kč)	Celkem (v Kč)
Žár	0	0	0
T. Sviny	2 607 767	2 145 582	4 753 349
Svatý Jan n/Malší	1 215 190	522 714	1 737 904
Strážkovice	0	0	0
Srubec	0	0	0
Slavče	2 579 872	789 036	3 368 908
Pohorská	0	0	0
Petříkov	345 321	38 370	383 691
Ostrolovský Újezd	0	0	0
Olešnice	319 534	74 350	393 884
Nové Hrady	10 479 516	6 012 643	16 492 159
Mladošovice	1 315 675	1 187 199	2 502 874
Malonty	242 733	158 503	401 236
Ločnice	144 500	144 500	289 000
Ledenice	1 955 890	224 693	2 180 583
Kamenná	2 129 946	1 475 241	3 605 187
Jílovice	550 690	105 023	655 713
Hranice	1 072 764	1 343 962	2 416 726
H. Stropnice	4 392 980	2 634 931	7 027 911
Dolní Dvořiště	2 546 605	2 079 316	4 625 921
Čížkrajice	1 731 877	1 155 371	2 887 248
Borovany	6 507 528	3 756 539	10 264 067
Benešov n/Č.	1 969 543	1 410 705	3 380 248
SUMA	42 107 931	25 258 678	67 366 609

Zdroj: MAS Sdružení Růže

Za veškeré projekty, které prošly rukama MAS Sdružení Růže, bylo zapláceno v regionu 67 366 609 Kč. Z celkové sumy bylo 42 107 931 Kč dotováno z Evropské Unie. To je mnohem větší část peněz než financování projektů z vlastní kapsy. Subjekty se podílely na spolufinancování ve výši 25 258 678 Kč. Nejvíce výdajů na podporu a rozvoj venkova bylo vynaloženo v největších obcích regionu. Jedná se o běžnou záležitost, že velké obce nejvíce investují a podílí se na spolufinancování. V regionu jde konkrétně o Nové Hrady, Borovany a Horní Stropnici. Těmto třem městům bylo i zároveň nejvíce přispěno z dotací Evropské Unie.

Nyní můžeme vidět v tabulce (č. 2), v jakých částkách se pohybovaly projekty v jednotlivých obcích. Žadatelé jsou rozděleni na obce společně se školami, na nestátní

neziskové organizace a podnikatele. Obce většinou renovovaly historické budovy, rekonstruovaly školy a jejich jídelny nebo budovaly dětská hřiště. U podnikatelů byly projekty zaměřeny na nákup nového vybavení z důvodu inovací a zvýšení jejich zisků.

Tabulka 2: Žadatelé na projekty v MAS Sdružení Růže v období 2007-2014

Obec	z toho (v Kč)		
	Obce + školy	NNO	Podnikatelé
Žár	0	0	0
T. Sviny	2 329 860	627 973	1 795 516
Svatý Jan n/Malší	1 737 904	0	0
Strážkovice	0	0	0
Srubec	0	0	0
Slavče	3 368 908	0	0
Pohorská	0	0	0
Petříkov	0	383 691	0
Ostrolovský Újezd	0	0	0
Olešnice	393 884	0	0
Nové Hrady	8 982 130	1 743 997	5 766 032
Mladošovice	1 800 010	0	702 864
Malonty	0	168 460	232 776
Ločnice	289 000	0	0
Ledenice	2 016 183	164 400	0
Kamenná	3 089 287	0	515 900
Jílovice	655 713	0	0
Hranice	0	0	2 416 726
H. Stropnice	2 940 207	1 025 912	3 061 792
Dolní Dvořiště	2 043 415	1 317 474	1 265 032
Čížkrajice	867 007	0	2 020 241
Borovany	8 324 346	894 996	1 044 725
Benešov n/Č.	3 380 248	0	0
SUMA	42 218 102	6 326 903	18 821 604

Zdroj: MAS Sdružení Růže

Přesně 42 218 102 Kč se vynaložilo na péči o kulturní rozvoj a obnovu venkova u obcí. Je to obrovský rozdíl ve výdajích oproti podnikatelům a nestátních neziskových organizacím, kde byly výdaje mnohem menší. Místní podnikatele stály projekty 18 821 604 Kč a NNO 6 326 903 Kč.

Jak již bylo zmíněno, celkové výdaje za projekty v regionu byly z mnohem větší části financovány z dotací Evropské Unie. Dotace a spolufinancování se však lišily u jednotlivých subjektů. Zatímco u obcí a škol byly využity více dotace na celkové

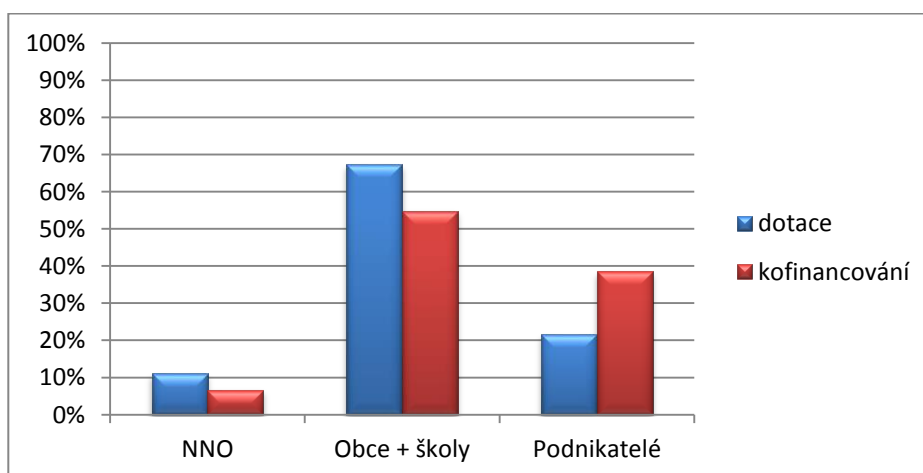
výdaje poměrově s kofinancováním, podnikatelé museli více zaplatit ze svého, než získali z dotací. U nestátních neziskových organizací platí ta samá situace jako u obcí se školami. Níže můžeme vidět, jaké částky byly dotovány a spolufinancovány u jednotlivých subjektů. Obce získaly na všechny projekty 28 364 488 Kč (67 %) a o méně jak polovinu zaplatily, pouze 13 853 614 Kč (55 %). Nestátní neziskové organizace dostaly od Evropské Unie 4 654 772 Kč (11 %) a musely zaplatit 1 672 131 Kč (7 %). U podnikatelů to bylo naopak, více zaplatili, než obdrželi z dotací. Nejedná se však o velký rozdíl. Obdržená částka z dotací činila 9 088 671 Kč (22 %) a výdaje ze svých úspor byly 9 732 933 Kč (39 %). V závorkách je uvedeno, kolika procenty z celkových dotací byli žadatelé podpořeni anebo kolika procenty se museli podílet na spolufinancování.

Tabulka 3: Rozdělení žadatelů podle dotací a kofinancování v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014

Žadatel	Dotace	Kofinancování	Celkem
Obce + školy	28 364 488	13 853 614	42 218 102
NNO	4 654 772	1 672 131	6 326 903
Podnikatelé	9 088 671	9 732 933	18 821 604
Celkem	42 107 931	25 258 678	67 366 609

Zdroj: MAS Sdružení Růže

Graf 1: Procentuální rozdělení žadatelů podle dotací a kofinancování v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014

Zdroj: vlastní zpracování

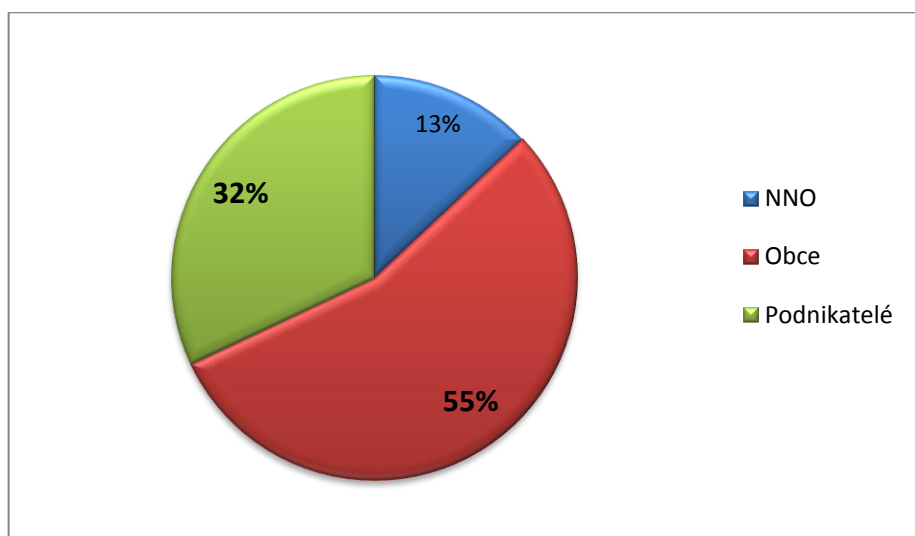
Celkově se v celém regionu díky MAS Sdružení Růže zrealizovalo 128 projektů v období 2007 - 2014. Mezi žadateli se nejvíce objevovaly obce, rovných 70 projektů bylo v obci podpořeno. Nejméně, 17 projektů, bylo vybudováno u nestátních neziskových organizací (NNO) a místní podnikatelé byli podpořeni ve 41 projektech. V grafu (č. 2) můžeme vidět, jak byly procentuálně rozděleny projekty podle žadatelů.

Tabulka 4: Počty projektů v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014

Žadatel	Počet projektů
NNO	17
Obce	70
Podnikatelé	41

Zdroj: MAS Sdružení Růže

Graf 2: Procentuální rozdělení projektů v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Výdaje u obcí

Nyní se podíváme na to, jaké byly v jednotlivých letech celkové příjmy, ale hlavně celkové výdaje u největších obcí v našem zkoumaném regionu. Nepůjde jenom o analýzu výdajů skrz MAS Sdružení Růže, ale o analýzu výdajů celé obce. Je vybráno 5 největších obcí v regionu. Jsou vybrány proto, že u větších obcí se můžeme opřít o větší rozvoj a podporu venkovského regionu ve prospěch posílení místní ekonomiky než u menších obcí. Mezi naše vybrané obce podle počtu obyvatel a rozlohy patří Trhové Sviny, Borovany, Nové Hrady, Ledenice a Horní Stropnice. U zmíněných obcí si také nastíníme, jak by se měla situace v budoucnu vyvíjet.

Celkové příjmy jsou složeny z příjmů daňových, nedaňových, kapitálových a dotací. Celkové výdaje jsou rozděleny na provoz a na investice. Zaměříme se na investiční výdaje, přesněji do čeho bylo investováno a jakou částkou. Bude se jednat o léta 2009 – 2014. Od roku 2007 nebyla k dispozici veškerá data.

4.3.1 Trhové Sviny

Město Trhové Sviny leží na soutoku Trhosvinenského a Farského potoka. Krajina se zde začíná vlnit v přechodu z Třeboňské pánve do pahorkatiny, směřující k Šumavě. Od nepaměti bylo město střediskem obchodu této nejjihnější části jižních Čech, a jak sám název vypovídá, proslavilo se zejména trhy. Obchod býval tradičně orientován na Horní a Dolní Rakousko a Trhové Sviny zároveň představovaly důležité obchodní centrum celého okolí.

Od roku 2003 se město stalo obcí pověřenou řízením III. stupně a stává se centrem zaměstnanosti, vzdělanosti, kultury, turistiky i politického dění pro širokou spádovou oblast. Trhové Sviny patří podle počtu obyvatel k největší obci v regionu a v posledních šesti letech zde také byly největší celkové příjmy a celkové výdaje.

Tabulka 5: Příjmy a výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014

Trhové Sviny (rok)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy (Kč)	155 942 800	154 851 180	175 618 570	99 560 890	100 356 874	121 452 137
Výdaje (Kč)	165 754 920	148 127 130	173 287 450	113 874 080	90 162 157	118 952 312

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Každý rok se měnil přebytek a schodek v celkovém rozpočtu obce, ale v součtu za všechny roky je rozpočet Trhových Svinů celkem vyrovnaný. Dá se říci, že obec dokáže dobře hospodařit se svými penězi. Příjmy v jednotlivých letech se lišily kvůli dotacím, které byly každým rokem v jiné výši. Výše daňových a nedaňových příjmů se neměnily. Kapitálový příjem byl každý rok téměř stejný, až na rok 2011. V tomto roce plynuly velké příjmy do rozpočtu obce z prodeje dlouhodobého majetku.

Tabulka 6: Investiční výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014

Investice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství a lesy	0	0	0	0	1 047 276	0
Průmysl	5 070 330	2 885 980	18 299 160	9 330 300	2 590 013	4 813 456
Kultura a církev	6 342 950	3 845 720	15 204 710	14 498 570	359 676	1 842 213
Vzdělávání	1 718 790	1 238 490	0	0	0	0
Tělovýchova a zájmová činnost	0	46 820	0	0	521 529	256 843
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	9 506 110	1 386 400	3 102 990	8 466 540	879 225	2 234 865
Ochrana životního prostředí	196 110	0	0	725 710	227 237	357 951
Bezpečnost	137 660	0	115 000	73 840	58 165	192 423
Veřejná správa	2 358 030	497 930	428 920	555 370	386 345	812 321
Celkem	25 329 980	9 901 340	37 150 780	33 650 330	6 069 466	10 510 072

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 7: Celkové investiční výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014

Investice	Celkem
Zemědělství a lesy	1 047 276
Průmysl	42 989 239
Kultura a cirkve	42 093 839
Vzdělávání	2 957 280
Tělovýchova a zájmová činnost	825 192
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	25 576 130
Ochrana životního prostředí	1 507 008
Bezpečnost	577 088
Veřejná správa	5 038 916
Celkem	122 611 968

zdroj: vlastní zpracování

V Trhových Svinech se ze všech 5 zmiňujících obcí investovalo nejméně. Celkové investiční výdaje činily 122 611 968 Kč. V Trhových Svinech se v posledních šesti letech nejvíce investovalo do průmyslu, v částce 42 989 239 Kč – 35% z celkových investic. Průmysl jakožto významné odvětví světového hospodářství je v investicích rozdělen do pozemní komunikace, kde byly výdaje největší, dále do odvádění a čištění odpadních vod a pitné vody. Téměř stejná částka jako u průmyslu - ve výši 42 093 839 Kč byla investována do činností v záležitostech kultury, církví a sdělovacích prostředků. Velká pozornost byla věnována také rozvoji bydlení a bytového hospodářství, kde se utratilo téměř o polovinu méně než v průmyslu a kultuře. Za zmínku stojí i investice do činnosti regionální místní a správy v částce 5 038 916 Kč, z celkových investic to dělalo 4,1 %.

Za poslední léta se vůbec neinvestovalo do vzdělávání, přestože v současné době je stále aktuálnějším tématem neustálé vzdělávání, semináře a školení. Doba se mění, přicházejí nové věci, a změny jsou součástí našeho života každého z nás. Vzdělání nekončí absolvováním školy či univerzity, ale prolíná se celým naším životem.

4.3.2 Borovany

Borovany jsou městem, kde sídlí MAS Sdružení Růže a leží 17 km jihovýchodně od Českých Budějovic, asi 8 km severně od města Trhové Sviny. Mají zhruba 4 000 obyvatel a jejich katastrální území zaujímá rozlohu 4233 ha. V Borovanech za poledních 6 let do rozpočtu obce více peněz přibylo, než ubylo. Ze zmíněných obcí je jediná, kdo měl v těchto letech větší celkové příjmy než celkové výdaje. Celkový přebytek v rozpočtu obce je 3 402 451 Kč. Tento přebytek by se mohl využít k vyššímu investování rozvoje obce a podpoře místních podnikatelů.

Tabulka 8: Příjmy a výdaje v Borovanech v období 2009-2014

Borovany (rok)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy (Kč)	82 107 540	80 417 230	71 788 490	88 834 870	75 105 694	80 318 843
Výdaje (Kč)	76 947 100	91 933 390	82 934 870	70 992 360	71 144 181	81 218 315

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 9: Investiční výdaje v Borovanech v období 2009-2014

Investice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství a lesy	0	0	0	0	0	0
Průmysl	5 444 510	2 980 090	40 827 700	8 724 750	1 947 183	4 234 513
Kultura a církev	17 796 460	20 703 800	594 940	2 344 870	2 607 855	2 410 232
Vzdělávání	9 440 120	12 809 190	618 600	7 756 050	682 690	1 230 215
Tělovýchova a zájmová činnost	1 135 580	105 600	10 800	9 627 630	13 655 405	3 852 315
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	605 510	923 330	1 157 510	462 300	599 600	1 912 548
Ochrana životního prostředí	0	34 800	280 090	593 050	268 457	681 210
Bezpečnost	0	0	60 000	46 200	138 614	0
Veřejná správa	520 820	0	636 500	0	493 801	235 489
Celkem	34 943 000	37 556 810	44 186 140	29 554 850	20 393 605	14 556 522

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 10: Celkové investiční výdaje v Borovanech v období 2009-2014

Investice	Celkem
Zemědělství a lesy	0
Průmysl	64 158 746
Kultura a církev	46 458 157
Vzdělávání	32 536 865
Tělovýchova a zájmová činnost	28 387 330
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	5 660 798
Ochrana životního prostředí	1 857 607
Bezpečnost	244 814
Veřejná správa	1 886 610
Celkem	181 190 927

zdroj: vlastní zpracování

V Borovanech stejně jako v Trhových Svinech se nejvíce investovalo do sekce průmyslu za 64 158 746 Kč, kde se opět průmysl podílel na celkových investicích 35 %. Výrazně se na tom podílel rok 2011, kdy byly velké výdaje do pozemní komunikace, přesněji do rekonstrukce silnic v Borovanech. Opět druhá největší částka za 46 458 157 Kč byla vynaložena na ochranu památek a péči o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Oproti největšímu městu v regionu se v Borovanech pravidelně a poměrně velkými částkami investovalo do vzdělávání – 18 % ze všech investic. Celkové investice byly za 32 536 865 Kč a většina peněžních prostředků byla použita do výstavby základní umělecké školy, a poté do předškolních zařízení a základních škol.

Ve městě Borovany, kde sídlí MAS Sdružení Růže, investovaly 15 % do tělovýchovy a zájmové činnosti, respektive do sportovních zařízení v majetku obce a do ostatní tělovýchovné činnosti. V tělovýchově a sportu vidím veřejně prospěšnou činnost, která doplňuje výchovu a vzdělávání, udržuje duševní a fyzické zdraví lidí. Pravidelné menší výdaje byly do ochrany životního prostředí. Pod tímto pojmem je myšlen sběr a svoz komunálních odpadů a péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň.

4.3.3 Nové Hrady

Nové Hrady byly dříve městem pohraničním, pak příhraničním a dnes je městem bez hranic. Leží zhruba 35 km jihovýchodně od Českých Budějovic v Novohradských horách, pár kilometrů od Rakouska. Za návštěvu v Nových Hradech stojí historický hrad ze 13. století.

Tabulka 11: Příjmy a výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014

Nové Hrady (rok)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy (Kč)	54 986 380	59 983 950	48 099 790	69 713 590	69 037 774	62 135 453
Výdaje (Kč)	64 315 230	53 638 410	68 786 230	98 323 580	44 457 050	60 231 489

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Celkové příjmy v Nových Hradech byly 363 956 937 Kč a celkové výdaje 389 751 989 Kč. Rozpočet obce byl tedy v tomto období ve schodku. Na druhou stranu byly investiční výdaje na zvyšování potencionálu a rozvoje obce ze všech největší. Celkem za tyto výdaje bylo utraceno 184 404 072 Kč, to je necelá polovina z celkových výdajů. Příjmy do rozpočtu obce začaly být vyšší až v roce 2012, kdy obec dokázala získat větší dotace a také plynul příjem z prodeje nemovitosti.

Tabulka 12: Investiční výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014

Investice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství a lesy	0	135 840	0	40 640	348 792	1 256 936
Průmysl	8 868 670	1 271 350	18 006 920	18 297 760	3 040 343	12 458 312
Kultura a církev	8 525 090	0	3 279 320	19 221 430	120 678	7 321 050
Vzdělávání	11 646 610	8 388 090	3 233 220	4 185 850	470 690	2 234 500
Tělovýchova a zájmová činnost	216 750	5 384 510	4 888 130	5 705 100	252	2 458 238
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	708 200	1 785 780	3 247 660	13 352 780	2 740 288	4 234 862
Ochrana životního prostředí	189 940	0	0	51 000	172 619	0
Sociální věci	118 740	626 750	3 250	580 130	0	0
Bezpečnost	315 950	179 580	0	356 590	118 191	252 100
Veřejná správa	30 520	4 042 810	44 370	0	246 891	0
Celkem	30 620 470	21 814 710	32 702 870	61 791 280	7 258 744	30 215 998

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 13: Celkové investiční výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014

Investice	Celkem
Zemědělství a lesy	1 782 208
Průmysl	61 943 355
Kultura a církev	38 467 568
Vzdělávání	30 158 960
Tělovýchova a zájmová činnost	18 652 980
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	26 069 570
Ochrana životního prostředí	413 559
Sociální věci	1 328 870
Bezpečnost	1 222 411
Veřejná správa	4 364 591
Celkem	184 404 072

zdroj: vlastní zpracování

Budu se opakovat, ale stejně jako v obou předchozích případech se nejvíce investovalo do jednoho z nejdůležitějších odvětví světového hospodářství. Necelých 34 % ze všech celkových investic, 184 404 072 Kč, bylo investováno do průmyslu. Druhá třetina investičních výdajů byla věnována kultuře a církvi za 38 467 568 Kč a vzdělávání za 30 158 960 Kč. V oblasti vzdělávání docházelo k výstavbě zařízení souvisejících s výchovou a vzděláváním mládeže. Též probíhaly rekonstrukce na základní škole a školní jídelně. V sekci bydlení, komunálního rozvoje a územního rozvoje, která se podílela 14 %, se nevěnovala skoro žádná pozornost rozvoji bydlení a bytového hospodářství. Z 26 069 570 Kč byly téměř veškeré investice použity do komunálních služeb, územního rozvoje a také do veřejného osvětlení.

Poprvé se objevily investice do sociálních věcí s podílem pouhých 0,7 %. Sociální věci zahrnují osobní asistenci, pečovatelskou službu a podporu samostatného bydlení. V Nových Hradech byla také podpořena bezpečnost požární ochrany. Do sboru dobrovolných hasičů přitékala pravidelně část investovaných peněz. Nejméně peněžních prostředků, přesně 413 559 Kč, se za posledních 6 let investovalo do ochrany životního prostředí, a to do nakládání s odpady.

4.3.4 Ledenice

Městys Ledenice se nachází 12 km jihovýchodně od Českých Budějovic. Dominantou obce je farní kostel sv. Vavřince, který vznikl před rokem 1300. V blízkosti základní školy stojí kamenný pranýř pocházející z 2. pol. 17. století. Jméno obce Ledenice je v pramenech vykládáno teorií, že pojmenování je odvozeninou od jména Lada, což byla slovanská bohyně lásky a krásy. Tato verze nepřekvapí vzhledem ke slovanskému osídlení v okolí.

Tabulka 14: Příjmy a výdaje v Ledenicích v období 2009-2014

Ledenice (rok)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy (Kč)	55 508 450	47 390 000	70 415 160	34 862 500	40 882 729	44 521 263
Výdaje (Kč)	46 945 100	56 861 450	79 225 620	28 492 440	38 488 263	43 981 023

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Celkové příjmy i výdaje jsou oproti jiným obcím nižší. Zároveň je však rozpočet obce Ledenice ze všech obcí nejvyrovnanější. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je v pár tisících korunách. Největší objem peněz přitekla do pokladny obce v roce 2011 díky dotacím, ale také v tomto roce byly největší výdaje.

Tabulka 15: Investiční výdaje v Ledenicích v období 2009-2014

Investice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství a lesy	173 860	34 200	39 590	21 000	1 719 480	125 328
Průmysl	3 431 550	2 528 560	61 886 050	4 486 290	3 447 956	5 213 845
Kultura a církev	53 310	291 300	17 280	1 025 380	4 716 856	3 652 481
Vzdělávání	14 639 630	15 794 560	55 000	464 230	87 579	158 653
Tělovýchova a zájmová činnost	930 270	220 800	414 180	117 000	589 727	751 132
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	165 910	45 600	264 070	586 170	522 255	2 823 257
Ochrana životního prostředí	0	24 000	100 800	258 920	210 660	294 200
Bezpečnost	263 100	839 550	18 250	179 280	112 800	91 232
Veřejná správa	1 783 080	573 200	0	0	674 624	0
Celkem	21 440 710	20 351 770	62 795 220	7 138 270	12 081 937	13 110 128

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 16: Celkové investiční výdaje v Ledenicích v období 2009-2014

Investice	Celkem
Zemědělství a lesy	2 113 458
Průmysl	80 994 251
Kultura a církev	9 756 607
Vzdělávání	31 199 652
Tělovýchova a zájmová činnost	3 023 109
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	4 407 262
Ochrana životního prostředí	888 580
Bezpečnost	1 504 212
Veřejná správa	3 030 904
Celkem	136 918 035

zdroj: vlastní zpracování

Ledenice ze svých celkových výdajů za 136 918 035 Kč investovaly 59 % do průmyslu. Způsobily to v roce 2011 rozsáhle úpravy týkající se odvádění a čištění odpadních vod. Rovněž byla část peněz investována do pozemní komunikace a jejich oprav. Druhá největší výdajová položka byla pro zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání, kde se investovalo 31 199 652 Kč – 22 % ze všech investic.

Každý rok se ne zcela závratnými částkami investovalo do lesního hospodářství na podporu produkčních činností. Každým rokem se v Ledenicích čím dál více vynakládají prostředky na ochranu životního prostředí, respektive na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň či na nakládání s odpady. Celkem to již udělalo 0,6 %. Za zmínku stojí investování 2,2 % do činnosti místní správy.

4.3.5 Horní Stropnice

Obec Horní Stropnice se nachází asi 12 km jihovýchodně od města Trhové Sviny v okrese České Budějovice. V současnosti zde trvale žije přes 1500 obyvatel. První zmínky o osadě Stropnice pochází z roku 1260, kdy se jejím majitelem stal Vok z Rožmberka a dominantou Stropnice je majestátný trojlodní gotický kostel sv. Mikuláše s románskou věží na východním okraji podlouhlého náměstí.

Tabulka 17: Příjmy a výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014

H. Stropnice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy (Kč)	44 379 860	46 629 610	48 595 270	43 640 000	55 091 039	52 213 875
Výdaje (Kč)	51 504 130	51 469 380	51 495 050	54 955 580	54 550 275	50 843 481

zdroj: <http://www.rozpoctobce.cz/>

V Horní Stropnici se opakuje stejná situace jako v Nových Hradech s rozdílem mezi celkovými příjmy a celkovými náklady. Pokladna obce byla v těchto letech v mínusu o 24 268 242 Kč. Jenom v posledních dvou letech byly příjmy vyšší než výdaje. Přesto v této jediné obci převýšily investiční výdaje více než polovinu svých celkových výdajů.

Tabulka 18: Investiční výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014

Investice	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství a lesy	962 250	0	0	9 600	4 016 223	0
Průmysl	5 425 770	10 316 090	19 879 990	15 355 510	18 931 395	14 523 882
Kultura a církve	0	0	16 460	12 174 200	4 289 233	8 213 458
Vzdělávání	7 350 210	1 312 110	50 000	0	30 250	0
Zdravotnictví	1 394 680	88 990	869 000	590 400	0	204 852
Tělovýchova a zájmová činnost	8 425 040	12 243 120	1 099 320	617 820	241 237	1 322 689
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 387 720	2 094 240	892 750	816 790	1 538 269	2 848 630
Ochrana životního prostředí	1 003 950	224 490	0	72 000	244 145	198 200
Bezpečnost	236 320	0	966 340	239 800	120 899	687 350
Veřejná správa	69 190	0	114 520	94 380	0	263 872
Celkem	26 255 130	26 279 040	23 888 380	29 970 500	29 411 651	28 262 933

zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>

Tabulka 19: Celkové investiční výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014

Investice	Celkem
Zemědělství a lesy	4 988 073
Průmysl	84 432 637
Kultura a církve	24 693 351
Vzdělávání	8 742 570
Zdravotnictví	3 147 922
Tělovýchova a zájmová činnost	23 949 226
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	9 578 399
Ochrana životního prostředí	1 742 785
Bezpečnost	2 250 709
Veřejná správa	541 962
Celkem	164 067 634

zdroj: vlastní zpracování

Horní Stropnice, poslední ze všech zmíněných obcí, investovala celkem 164 067 634 Kč za období 2009-2014. Ze všech hodnocených obcí vynaložila tato obec nejvíce peněz do lesního hospodářství na podporu produkční činnosti, a to 3 % z celkových investic. Jako obvykle byly investiční výdaje do oblasti průmyslu. V této oblasti se zaměřili na cestovní ruch. Z 84 432 637 Kč investovali 53 % do cestovního ruchu. Této oblasti doposud nevěnovala pozornost žádná zmíněná obec. S cestovním ruchem je spojena rekreace. Hlavně do ní, ale také do sportovních zařízení v majetku obce, byly vynaloženy peněžní prostředky v oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti, kde byly celkové výdaje 14 %.

V Horní Stropnici se mimo jiné soustředili na zachování a obnovu kulturních památek. Nešlo jenom o ochranu památek a péči o kulturní dědictví, ale investovali přímo do kultury – jak do činnosti knihovnické, tak do filmové tvorby, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií. Celkové investiční výdaje v této oblasti byly 15 %. Na své si přišel i sbor dobrovolných hasičů v Horní Stropnici, kde bylo investováno 1,4 % na požární ochranu.

4.4 Modifikovaný výpočet lokálního multiplikátoru

Lokální multiplikátor je prostředkem k mapování toků peněz v určité námi určené lokalitě, v našem případě regionu MAS Borovany, a podá nám informaci o tom, do jaké míry se tyto námi vydané peníze v lokalitě drží.

Jednoduše řečeno, lokální multiplikátor je číslo, jehož hodnotu lze určit pro jakoukoliv instituci (firmu, prodejnu, obecní úřad, neziskovou organizaci, ale třeba i domácnost), které mají určité výdaje a chtějí vědět, do jaké míry peníze, které utratí, zůstávají v regionu. Ukáže nám, nakolik se peníze, které organizace či jiná ekonomická jednotka vydá, otočí v regionu, než odtečou jinam, a nakolik slouží jako zdroj příjmu pro místní organizace a místní lidi.

V práci používám modifikovaný výpočet lokálního multiplikátoru. Výpočet je pozměněn tím, že neobsahuje třetí kolo lokálního multiplikačního efektu. Jde mi o to, zda jsou využíváni a podporováni místní firmy a podnikatelé. V účetních dokladech podpořených projektů MAS Sdružení Růže jsou rozepsány jednotlivé výdaje a díky tomu vypočítám, zda se peníze drží v našem zkoumaném regionu nebo mizí mimo region či dokonce do zahraničí.

Ze všech projektů, které MAS Borovany podporovalo, jsem si jich vybral několik, kde analyzuji, zda se peníze použité na projekty drží v regionu, Jihočeském kraji nebo odplouvají mimo kraj či dokonce mimo území České republiky.

V tabulce jsou vypsány projekty, které jsou vybrány podle různých míst realizací a výdajů za projekt.

Tabulka 15: Vybrané projekty na výpočet modifikovaného lokálního multiplikátoru

Žadatel	Místo realizace	Název projektu	Výdaje projektu
MC Č. Nebojsa T. Sviny	Trhové Sviny	Výstavba dětského hřiště u mateřského centra	264 096,00
Město Trhové Sviny	Trhové Sviny	Rekonstrukce objektu hasičské zbrojnice	132 005,00
Město Trhové Sviny	Trhové Sviny	Náves v Rankově - místo pro setkávání občanů	145 214,00
Město Borovany	Borovany	Rekonstrukce MŠ Borovany	1 329 788,00
Město Borovany	Borovany	Jezírko v zámecké zahradě	413 348,00
Město Borovany	Borovany	Přírodní zahrada v MŠ Borovany	679 560,00
Obec Benešov nad Černou	Benešov nad Černou	Renovace kaple v Hartunkově	458 200,00
Obec Benešov nad Černou	Benešov nad Černou	Rekonstrukce zázemí pro místní spolky	307 582,00
František Král	Nové Hrady	Modernizace zázemí farmy	381 729,00
Obec Dolní Dvořiště	Dolní Dvořiště	Trojany ožívají	289 449,00
Obec Olešnice	Olešnice	Rekonstrukce brány a oplocení severní části nádvoří zámku v Olešnici	201 337,00

Zdroj: MAS Sdružení Růže

V soupisce účetních dokladů ke způsobilým výdajům jednotlivých realizovaných projektů jsou rozepsány a barevně vyznačeny částky, které byly zaplacený za konkrétně vykonanou práci.

Podle sídla firmy, fyzicky podnikatelské osoby či fyzické osoby, kurzívou napsané, je rozeznáno, kam odtekly peníze, které se utratily. Zeleně vyznačené částky za vykonanou práci zůstaly v regionu, modré částky odtekly do zbytku území Jihočeského kraje a červené částky do České republiky.

Výstavba dětského hřiště

1. František Pešek zámečnictví	11 687,-
2. Jan Hoffelner	722,-
3. Dřevoartikl s.r.o.	203 645,-
4. Antonín Manda autodoprava	12 660,-
5. Ferenčík s.r.o.	7 592,-
6. Petr Manda autodoprava	852,-
7. Město Trhové Sviny	10 000,-
8. Ferenčík s.r.o.	3 100,-
9. <i>Mgr. Štěpánka Hanousová</i>	3 000,-
10. <i>Ing. Natálie Bustová</i>	3 500,-
11. <i>Ing. Mgr. Miroslava Pečenková</i>	3 500,-
12. Baumat CB a.s.	2 100,-
13. GlobalStores a.s.	1 746,-

Náves v Rankově

1. Bonita Group Services s.r.o.	44 086,-
2. Bonita Group Services s.r.o.	11 616,-
3. Catman s.r.o.	36 800,-
4. Catman s.r.o.	48 398,-
5. David Rošek	4 314,-

Rekonstrukce hasičské zbrojnice

1. Contour CZ s.r.o.	28 436,-
2. SIG Czech s.r.o.	8 301,-
3. Aspera s.r.o.	6 307,-
4. SIG Czech s.r.o.	4 859,-
5. SIG Czech s.r.o.	4 761,-
6. SIG Czech s.r.o.	313,-
7. Mountfield a.s.	17 990,-
8. Aspera s.r.o.	2 873,-
9. Catman s.r.o.	58 165,-

Rekonstrukce MŠ Borovany

1. SEXTA s.r.o.	234 485,-
2. SEXTA s.r.o.	542 028,-
3. Petr Jirec Elektro	138 780,-
4. VVM-IPSO s.r.o.	283 755,-
5. Dřevo Pro s.r.o.	14 650,-
6. Ondřej Kápl	94 000,-
7. <i>Marcela Raabová</i>	22 000,-

Jezírko v zámecké zahradě

1. Marcela Raabová	24 000,-
2. JIPAMA s.r.o.	389 348,-

Přírodní zahrada v MŠ

1. Marcela Raabová	24 000,-
2. MATTEO s.r.o.	634 800,-
3. CEGV Cassiopeia	18 000,-
4. CEGV Cassiopeia	2 760,-

Renovace kaple v Hartunkově

1. Jaroslav Zeman	24 000,-
2. Štukatéřství Ludvík Reindl	125 484,-
3. Štukatéřství Ludvík Reindl	158 098,-

Zázemí pro místní spolky

1. Jaroslav Zeman	24 000,-
2. Tesařství Kandl	434 200,-

Modernizace zázemí farmy

1. Farmtec a.s.	83 040,-
2. Agrio moderní služby s.r.o.	66 490,-
3. Liva Předslavice s.r.o.	232 199,-

Trojany ožívají

1. Jaroslav Zeman	12 000,-
2. Jaroslav Zeman	12 000,-
3. Luna Progress	173 968,-
4. Luna Progress	15 094,-
5. Tesařství KBL	76 387,-

Rekonstrukce brány a oplocení zámku v Olešnici

1. Václav Prokeš	201 337,-
------------------	-----------

Tabulka 16: Výsledek modifikovaného lokálního multiplikátoru

Území	Celkový příjem pro ekonomiku
Region MAS	568 459,-
Jihočeský kraj	3 452 776,-
Česká republika	581 072,-

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je vidět, že nejméně peněz zůstává v regionu a nejvíce peněz odtéká do zbytku území Jihočeského kraje. Z účetních dokladů si můžeme všimnout, že v regionu jsou zadávány místním podnikatelům menší zakázky. Zato zakázky za větší objem peněz získaly firmy hlavně z Českých Budějovic a blízkého okolí.

4.5 Doporučení

Je dobré, že jsou v daném regionu podporováni místní podnikatelé, kteří nedosahují takové velikosti jako firmy. Bohužel mnoho peněz však v regionu nezůstává a mnohdy jsou najímány i firmy mimo území. Nejspíše potřebná firma v oblasti neexistuje nebo o sobě firmy nevědí. V takovém případě stojí za to popřemýšlet o založení sítě firem nebo iniciovat vstup potřebné firmy do regionu.

Co se týče investičních výdajů obcí, se podle mého názoru málo peněz investovalo do vzdělávání. Stále se objevují nové poznatky a vznikají nové technologie, takže dovednosti a znalosti lidí zastarávají. Neustálé vzdělávání a osobní rozvoj je nezbytný pro zvyšování výkonů a získání konkurenční výhody. Investování do vzdělávání by přineslo větší konkurenceschopnost, na projekty by se najímali místní firmy a podnikatelé a díky tomu by zůstávalo více peněz v regionu.

Více peněžních prostředků by také mělo být investováno do cestovního ruchu. Cestovní ruch je významnou součástí národního hospodářství s důležitým významem pro region, ve kterém se vytváří pracovní místa, přináší příjmy do místních rozpočtů, vytváří investiční příležitosti, přispívá ke zlepšení infrastruktury, kterou mohou využívat i místní obyvatelé, např. silnice, restaurace, cyklostezky, zábavní podniky atd. Region podporující cestovní ruch může přilákat nová odvětví, služby a právě díky snaze převážně soukromého sektoru se tyto služby budou v regionu rozvíjet.

Nesmí se zapomínat na zemědělství, které bylo velmi opomíjeno. Investice do zemědělství nám přináší kvalitnější či nové potraviny, které nebudeme muset dovážet ze zahraničí, a opět se může získat více peněz v regionu. Nejde však jen o peníze, ale také bude vytvořeno více pracovních míst a sníží se nezaměstnanost.

5 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo stanovit a analyzovat výdaje v regionu MAS Sdružení Růže s možností dalšího rozvoje ve prospěch posílení místní ekonomiky. K dosažení hlavního cíle přispěly dílčí cíle.

Dílčím cílem bylo představit Místní akční skupinu Sdružení Růže a analyzovat výdaje na projekty v období 2007 – 2014. V programovém období díky MAS Sdružení Růže bylo podpořeno 128 projektů v celkové částce za 67 366 309 Kč. Z větší části byly projekty zaplacený z dotací EU, než si subjekty samy zaplatily. Celkově bylo přispěno z dotací 42 107 931 Kč. Nejvíce výdajů na podporu a rozvoj venkova bylo vynaloženo v největších obcích regionu. Konkrétně se jednalo o Nové Hrady, Borovany a Horní Stropnici. Těmto třem městům bylo i zároveň nejvíce přispěno z dotací Evropské Unie.

Po splnění tohoto dílčího cíle byla práce zaměřena na celkové investiční výdaje v největších obcích regionu a zhodnocena, do jakého odvětví obce investovaly nejvíce a naopak, do kterých částí odvětví nejméně. Zemědělství, cestovní ruch a vzdělávání, to jsou například odvětví, která byla opomíjena.

Poslední dílčí cíl byl věnován modifikovanému výpočtu lokálního multiplikátoru, který měl ukázat, do jaké míry peníze, které se utratí za projekty, zůstávají v regionu. Bohužel bylo zjištěno, že peníze odchází mimo vytyčený region. Místní podnikatelé a firmy v regionu byli spíše najímáni na menší zakázky v projektu. Nejvíce peněz z podpořených projektů oteklo do Jihočeského kraje.

Jednotlivé analýzy ukázaly, že po výdajích nezůstávají peníze v regionu a obce skoro vždy investují větší objem peněz do stejných odvětví (průmyslu, kultury a církve, bydlení). Po těchto zjištěních byly navrženy možnosti, kam by mohly v příštích letech směřovat investice. Tyto návrhy by pomohly více rozvíjet region a posílit místní ekonomiku.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že diplomová práce splnila stanovené cíle.

6 Summary

The primary goal of my diploma thesis was to analyze the regional expenses of MAS Sdružení růže and assess the likelihood of future growth in favour of local economy. Several sub-goals have paved the way for reaching the overall goal.

In the first sub-goal I introduced Local action group Sdružení Růže and analyzed project expenses in 2007 – 2014. After accomplishing the first sub-goal, I focused on the overall investments in the biggest regional municipalities and assessed the sectors, which were either underfinanced or overfinanced by the municipalities. In the next sub-goal I examined local multiplier in order to see to what extent the invested money stay in the region. It showed that the vast majority of money did not stay in the region. Moreover, the analyses also showed that the municipalities mainly invest to the same sectors. The possible solutions how to cope with the outflow of money and how to boost local economy were suggested.

On the basis of the aforementioned it can be stated that the diploma thesis has fulfilled its goals.

7 Seznam použitých zdrojů

BLOTEVOGEL H. H. (2000). *InformationenzurRaumentwicklung*.

DAMBORSKÝ M. (2008). *Regionální rozvoj*. Praha: Linde

HALL P. (1992). *Urban RegionalPlanning*. London: Routledge

KOLEKTIV AUTORŮ (2004). *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vysoká škola ekonomická v Praze

KUTÁČEK S. (2007). *Penězům na stopě*. Brno: Voštěp

KUTSCHERAUER A. (2009). *Strategický regionální management v České republice*. Jihlava: GaREP, spol. s r.o

LAUSCHMANN E. (1973). *GrundlageneinerTheorie der Regionalpolitik*. Hannover: Gebrüder JäneckeVerlag

MASSEY D. (2003). *SpacesofPolitics*. Heidelberg: Kulturgeographie, AktuelleAnsätzeundEntwicklungen.

RYŠLAVÝ I., OLIVA T., POSTRÁNECKÝ J. (2000). *Místní orgány a programy EU*. Praha: Raabe

SACKS J. (2002). *The Money Trail*. New Economics Foundation a The Counterside Agency

VANHOVE N. (1999). *RegionalPolicy: a EuropeanApproach, theory and practice*. Aldershot: Ashgate

VANHOVE N., KLAASEN L. H. (1987). *RegionalPolicy: a EuropeanApproach*. Aldershot: Brookfield

WOKOUN R. (1999). *Regionální politika a rozvoj v České republice*. Praha: Linde

WOKOUN R. (2002). *Regionální politika*. Praha: Linde

WOKOUN R. & kol. (2006). *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde

WOKOUN R. & kol. (2008). *Regionální rozvoj a východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde

YUILL D., WISHLADE F (2001). *Regional policy developments in the member states: a comparative overview of change*. Glasgow: European Policies Research Centre

MAS SDRUŽENÍ RUŽE. Region (2016). Dostupné na <http://mas.sdruzeniruhe.cz/uzemi-mas/gs-2177/p1=6503>

BOROVANY. Rozpočet obce (2016). Dostupné na <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/544281-borovany/timeline>

HORNÍ STROPNICE. Rozpočet obce (2016). Dostupné na <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/544515-horni-stropnice/timeline>

LEDENICE. Rozpočet obce (2016). Dostupné na <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/544736-ledenice/timeline>

NOVÉ HRADY. Rozpočet obce (2016). Dostupné na <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/544868-nove-hrady/timeline>

TRHOVÉ SVINY. Rozpočet obce (2016). Dostupné na <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/545171-trhove-sviny/timeline>

8 Seznam obrázků tabulek a grafů

Obrázek 1: Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politika.....	7
Obrázek 2: Strategie regionálního rozvoje.....	19
Obrázek 3: Region MAS Sdružení Růže.....	30
Tabulka 1: Výdaje na projekty v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014.....	32
Tabulka 2: Žadatelé na projekty v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014.....	33
Tabulka 3: Rozdělení žadatelů podle dotací a kofinancování.....	34
Tabulka 4: Počty projektů v MAS Sdružení Růže v letech 2007-2014.....	35
Tabulka 5: Příjmy a výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014.....	37
Tabulka 6: Investiční výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014.....	37
Tabulka 7: Celkové investiční výdaje v Trhových Svinech v období 2009-2014.....	38
Tabulka 8: Příjmy a výdaje v Borovanech v období 2009-2014.....	39
Tabulka 9: Investiční výdaje v Borovanech v období 2009-2014.....	39
Tabulka 10: Celkové investiční výdaje v Borovanech v období 2009-2014.....	40
Tabulka 11: Příjmy a výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014.....	41
Tabulka 12: Investiční výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014.....	42
Tabulka 13: Celkové investiční výdaje v Nových Hradech v období 2009-2014.....	42
Tabulka 14: Příjmy a výdaje v Ledenicích v období 2009-2014.....	43
Tabulka 15: Investiční výdaje v Ledenicích v období 2009-2014.....	44
Tabulka 16: Celkové investiční výdaje v Ledenicích v období 2009-2014.....	44
Tabulka 17: Příjmy a výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014.....	45
Tabulka 18: Investiční výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014.....	46
Tabulka 19: Celkové Investiční výdaje v Horní Stropnici v období 2009-2014.....	46
Tabulka 20: Vybrané projekty na výpočet lokálního multiplikátoru.....	49
Tabulka 21: Výsledek modifikovaného lokálního multiplikátoru.....	52
Graf 1: Procentuální rozdělení žadatelů podle dotací a kofinancován.....	34
Graf 2: Procentuální rozdělení projektů v MAS Sdružení Růže.....	35